História Štátnej bezpečnosti (ŠtB) v socialistickom Československu (v rokoch) :)

V rokoch 1945-1953 - ministrom vnútra bol Václav Nosek[1]. V tomto období viedol vojenskú spravodajskú službu, t.j. Obranné spravodajstvo (OBZ) Bedřich Reicin. Ako námestník ministra národnej obrany (1945-1951) zásadne ovplyvňoval čistky a procesy v armáde i mimo nej.

Dňa 23. mája 1950 - Zákonom č. 66/1950 Zb. bolo zriadené Ministerstvo národnej bezpečnosti (MNB). Do tohto dňa spadala Štátna bezpečnosť (ŠtB) priamo pod Ministerstvo vnútra.

V rokoch 1950-1952 - ako minister národnej bezpečnosti pôsobil Ladislav Kopřiva. Išlo o samostatný rezort vyčlenený z ministerstva vnútra špeciálne pre riadenie ŠtB. Kopřiva bol priamo zodpovedný za prípravu najväčších politických procesov vrátane procesu s Rudolfom Slánskym. Funkciu po Kopřivovi **v januári 1952** prevzal Karol Bacílek[2].

Roku 1953 - po zrušení MNB sa rezort opäť zlúčil s Ministerstvom vnútra.

V rokoch 1953-1961 - ministrom vnútra bol Rudolf Barák. ŠtB riadil v období po Stalinovej a Gottwaldovej smrti. Stál za vlnou „previerok" a čiastočných rehabilitácií, až kým ho mocenský súper Antonín Novotný nenechal v roku 1962 uväzniť.

V rokoch 1961-1965 - ministrom vnútra bol Lubomír Štrougal. Neskôr (1970-1988) zastával post predsedu federálnej vlády a stal sa symbolom obdobia normalizácie.

V rokoch 1968-1970 - v období Pražskej jari a začiatku normalizácie bol ministrom vnútra Jan Pelnář.

V rokoch 1973-1983 - ministrom vnútra bol Jaromír Obzina, kľúčová postava normalizačných represií[3].

V rokoch 1985-1989 - Alois Lorenc pôsobil ako náčelník Správy kontrarozvedky a neskôr prvý námestník ministra vnútra. Bol posledným, kto reálne riadil ŠtB v závere komunistického režimu a počas udalostí v novembri 1989[4].

[1] Po vzniku MNB (1950) stratil vplyv na represívne zložky (ŠtB), ktoré prešli pod nový rezort.

[2] Bacílek proces so Slánskym fakticky dokončil.

[3] Napríklad Akcia Asanácia.

[4] Počas Nežnej revolúcie, rezort vnútra po demisii Františka Kincla fakticky provizórne riadila trojica Čalfa, Miller a Čarnogurský, pričom Lorenc mal stále v rukách operatívne riadenie ŠtB až do jej rozpustenia vo februári 1990.

Štátna bezpečnosť v socialistickom Československu

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania